

Best een beetje rijk

OneWorld kijkt binnen bij mensen met duurzame ambities. "We dragen bij wat we kunnen. Gebukt gaan onder schuldgevoel heeft geen zin."

Tekst & foto's Rinske Bijl

Jorrit & Syme

Jorrit (8) zit in groep 4 van een openbare basisschool in Workum. Syme (10) zit op dezelfde school, in groep 7.

Tessel Pauli

(44) werkt als internationaal coördinator bij Schone Kleren Campagne in Amsterdam.

Midden in de uitgestrekte weilanden van Zuid-west-Friesland woont Tessel met haar twee zoons in het piepkleine dorpje Ferwoude. Het dorpsschooltje moest vorig jaar de deuren sluiten, winkels zijn er niet. De dichtstbijzijnde bushalte ligt vier kilometer bij hun huis vandaan. “Sinds we op het platteland wonen, zit ik daarom veel vaker in de auto”, vertelt Tessel. “Ik moet erop letten dat ik niet te snel de auto pak. Ik combineer zoveel mogelijk, zoals boodschappen doen wanneer ik de jongens naar scouting breng.” →

Dagvers

Dagelijks verse eitjes van hun vier kippen.

Fietsen in de regen

De jongens fietsen elke dag naar hun school in Workum, vijf kilometer verderop. Tessel fietst mee met Jorrit, Syme mag alleen fietsen. "Ik vind het fietsen een beetje leuk en een beetje niet leuk", zegt Jorrit. "Soms vind ik het vermoeiend." Syme: "Als het regent moeten we óók fietsen. Maar ik trek dan geen regenpak aan, want daar heb ik een hekel aan." Tessel: "Gelukkig regent het niet vaak. Het kan hier wel koud zijn en flink waaien." Syme: "Ik ben een keertje bijna de sloot ingefietst door de harde wind." Jorrit weet waarom ze niet met de auto naar school gaan: "Dat is niet goed voor het milieu." Syme vult aan: "En omdat fietsen gezond voor ons is."

Zelf kan Tessel niet op de fiets naar haar werk, Schone Kleren Campagne zit in de binnenstad van Amsterdam. "Meestal ga ik met de auto over de Afsluitdijk en stap in Hoorn op de trein. Ik blijf dan twee nachten in Amsterdam. Erik, de vader van Jorrit en Syme, slaapt ondertussen hier bij de kinderen." Op haar werk speelt nu de discussie of het wel wenselijk is dat mensen zo ver weg wonen. "Het is een lastige afweging, want je wilt mensen ook de vrijheid bieden om hun persoonlijke leven vorm te geven. Dus waarschijnlijk gaan we kijken of we meer vanuit huis kunnen werken."

Je eigen straatje Tessel, Syme en Jorrit

Poezzz

Syme is zelfbenoemd kattenfluisteraar. Hij zorgt voor Pek (de zwart-witte) en Mix (het tijgertje).

Eerlijke kleding bestaat niet

Dit soort discussies worden bij Schone Kleren Campagne niet door het management gevoerd, maar door alle medewerkers. "Onze organisatie heeft een platte structuur. We bepalen gezamenlijk wat onze werkgeversrol is en wat de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn. We hebben ook veel zeggenschap over hoe we ons werk invullen." Tessel werkt er al elf jaar en zou die zeggenschap voor geen goud willen opgeven. "Hoe meer je je werk zelf kunt vormgeven, hoe beter dat is voor je psychische gezondheid en welbevinden", denkt ze. Maar in de praktijk betekent het ook veel vergaderen om er samen uit te komen. "Soms lijkt het me best prettig om gewoon een keer van een ander te horen hoe iets gaat gebeuren."

Schone Kleren Campagne is onderdeel van een internationaal netwerk van arbeidsrechtenorganisaties en vakbonden. Samen willen ze de werkomstandigheden van arbeiders in kledingfabrieken verbeter-

Water geven

Jorrit zorgt voor de plantjes die oma bij de AH-moestuïnactie kreeg. Ook de andere planten in huis geeft hij twee keer per week water.

Verhuizen

Het huis in Friesland staat te koop. Deze zomer verhuist het gezin naar een Centraal Wonen-project aan de rand van de stad Groningen. Ze kijken uit naar het contact met omwonenden.

“
We vinden het niet normaal om binnen Europa op het vliegtuig te stappen

ren. Zelf koopt Tessel liefst tweedehandskleding. Wanneer ze toch iets nieuws koopt, weet ze dat het vrijwel onmogelijk is om iets te vinden dat honderd procent eerlijk is geproduceerd. “De kledingindustrie is enorm ondoorzichtig, je weet eigenlijk nooit in welke fabriek iets gemaakt is. Ik vind het daarom niet eerlijk om van de consument te vragen daar een goede keuze in te maken.” Die verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij overheden en bedrijven, vindt Tessel. “Het heeft meer zin om actie te voeren en verbeteringen te eisen, dan het als individuele consument te willen oplossen.” Toch vraagt ze in kledingwinkels altijd naar de arbeidsomstandigheden. “Ik weet van tevoren dat het personeel daar weinig over kan vertellen, en dat zij er ook geen invloed op hebben. Maar ik vind dat je het gesprek erover moet blijven aangaan. Het gaat om bewustwording.”

Sperziebonen uit Senegal

Hetzelfde geldt voor de voedselindustrie: “Alleen biologisch eten kopen heeft niet zoveel zin. Je moet ook acties steunen die het bedrijfsleven vragen te veranderen. Een petitie tekenen tegen Monsanto of de EU vragen om meer regulering. Je hebt niet alleen als consument een stem, ook als burger. En je moet niet vergeten die te gebruiken.”

Tessel zal nooit sperziebonen uit Senegal kopen. “Of niet-biologische bananen, die zitten vol met gif. Dat is ook ongezond voor de mensen die ze oogsten.” Die impact op mensen in andere landen is voor Tessel de belangrijkste drijfveer om duurzaam te leven. “De eerste en hardste klappen vallen in armere landen. Hier kunnen we nog heel lang doen waar we zin in hebben voordat we de consequenties van ons eigen handelen merken.” Syme: “Vergeleken met mensen in Afrika leven we hier in luxe.” Jorrit: “We zijn best een beetje rijk, toch mama?” Tessel: “We hebben inderdaad niets te klagen.”

“Door de kinderen kies ik bewuster”, vertelt Tessel. “Onze manier van leven is een leerschool voor hen. Natuurlijk is de impact van een moestuin nihil als je dat afzet tegen de vervuiling van grote

Vega

Tessel bakt vegetarische hapjes met pompoen en feta.

industrieën. Maar het gaat om het principe. Veel keuzes zijn niet zo rationeel. Je wilt wat doen en kiest dan iets dat bij jouw leven past.”

Duurzaam bankieren

Tessel vindt niet dat je als individu alles moet opgeven voor een beter milieu. “Ik draag bij wat ik kan. Het heeft geen zin om onder schuldgevoel gebukt te gaan. Je mag ook genieten van het leven.” In een aantal zaken is ze wel streng. Ze bankiert bij een duurzame bank. Ze hebben geen vaatwasser, **droger** of magnetron. De zuivel koopt ze biologisch en thuis eten ze vegetarisch. De jongens zijn nog nooit met het vliegtuig op vakantie geweest. Tessel: “We vinden het niet normaal om binnen Europa op het vliegtuig te stappen. Voor een grote reis, bijvoorbeeld naar Australië of Amerika, zijn we nu aan het sparen.” ●

Een condens- of afvoerdroger is de grootste energievreter in huis: 10% van je jaarlijkse stroomverbruik.

Buitenleven

Tessel: “Ik vind het fijn om met de jongens buiten te leven, zodat ze kunnen zien hoe plantjes groeien.”